

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

324

Vragen van het lid **Azough** (GroenLinks) aan de staatssecretaris van Justitie over *het terugsturen van bootvluchtelingen*. (Ingezonden 13 augustus 2009)

1
Hebt u kennis kunnen nemen van het artikel «Waar zijn de bootvluchtelingen?»¹

2
Kunt u bevestigen dat enkele EU-landen met steun van het EU-agentschap Frontex patrouilleren in de territoriale wateren van landen in het Middellandse Zeegebied en West-Afrika?

3
Is het waar dat daarbij migranten worden aangehouden en teruggestuurd of uitgezet zonder dat hen de mogelijkheid tot het doen van een asielaanvraag is geboden? En worden zij gearresteerd in of uitgezet naar landen waar de mensenrechtensituatie slecht is en de bescherming van vluchtelingen niet wordt gegarandeerd?

4
Bent u van mening dat deze praktijk een inbreuk vormt op de internationale bescherming van vluchtelingen, zoals in het geval van het terugsturen van een boot met asielzoekers naar Libië? Zo ja, bent u

bereid waar mogelijk EU-landen op te roepen het asielrecht van deze bootvluchtelingen te erkennen en hier naar te handelen?

5
Gaat u zich inzetten om medewerking van het EU-agentschap Frontex aan deze praktijken te staken? Zo nee, waarom niet?

6
Deelt u de mening dat de veiligheid en humanitaire situatie van de bootvluchtelingen moet worden gewaarborgd en gemonitord? Zo ja, bent u bereid om hierin waar mogelijk ondersteunend naar de desbetreffende EU-landen op te treden?

¹ NRC Next, 11 augustus 2009.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Albayrak** (Justitie) en minister Hirsch Ballin (Justitie) (ontvangen 13 oktober 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 3706

1
Ja.

2
Ja.

3 en 4
Lidstaten die participeren in operaties die onder coördinatie van het agentschap FRONTEX worden

uitgevoerd, hebben de verantwoordelijkheid om te handelen conform het Verdrag van Genève van 1951 betreffende de Status van Vluchtelingen (het «Vluchtelingenverdrag»), inclusief het daaronder vallende principe van non-refoulement, alsmede relevant Gemeenschapsrecht en overige internationale verdragen. Nederland gaat er op grond van het Gemeenschapsrecht en het interstatelijk vertrouwensbeginsel vanuit dat lidstaten de internationale verplichtingen, waaronder non-refoulement, naleven. Indien in de praktijk zich toch incidenten voordoen, dan dienen deze te worden onderzocht. Dat heeft de Staatssecretaris ook aangegeven tijdens haar bezoek aan de zuidelijke lidstaten afgelopen voorjaar. Naast het voorgaande, zijn er verschillende instrumenten beschikbaar om ervoor te zorgen dat lidstaten hun verplichtingen krachtens het Gemeenschapsrecht naleven. Daarbij is een prominente rol weggelegd voor de Europese Commissie. Zij kan lidstaten aanspreken op eventuele schendingen van het Gemeenschapsrecht en zo nodig een inbreukprocedure starten voor het Hof van Justitie. Het is overigens van belang te benadrukken dat de stroom migranten die per boot Europa tracht

te bereiken gemengd van aard is. Onder deze groep bevinden zich naast mensen die internationale bescherming behoeven overwegend economische migranten. Deze laatste groep is niet als «bootvluchteling» te kwalificeren.

5
FRONTEX is een coördinerend agentschap en functioneert diensgevolge als een intermediair om de samenwerking tussen lidstaten bij het beheer van het Europees grenstoezicht te stimuleren. De basis voor deze samenwerking is het Gemeenschapsrecht. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de gezamenlijke operaties door hun grenswachters en overige experts.

Nederland hecht er belang aan dat incidenten, indien deze zich voordoen, gemeld worden aan betrokken actoren, waaronder FRONTEX, de EU-lidstaten en de Europese Commissie. Nederland heeft in het kader van de evaluatie van het agentschap in BENELUX-verband een voorstel voor een dergelijk mechanisme voorgelegd aan de Raad van Bestuur van FRONTEX. De Raad van Bestuur heeft dit voorstel positief ontvangen en in navolging hierop de Europese Commissie verzocht een wijzigingsvoorstel voor de FRONTEX-verordening op te stellen met het oog op het realiseren van een mechanisme voor incidentmeldingen.

6
Nederland draagt op verschillende manieren bij aan het waarborgen van een humanitaire behandeling van migranten die op zee worden aangetroffen. Nederland zet zich in voor het realiseren van richtlijnen voor FRONTEX-operaties op zee, opdat de verantwoordelijkheden van lidstaten inzake interceptie, redding en ontscheping van migranten, voor eenieder duidelijk zijn. Ten tweede heeft Nederland zich ingezet voor de instelling van een onafhankelijk onderzoeksmechanisme. Ten derde heeft Nederland ervoor gepleit om meer financiële middelen binnen de begroting van FRONTEX vrij te maken voor trainingen aan grenswachters op het gebied van asielrecht en mensenrechten. Dit heeft geresulteerd in een aanzienlijke verhoging van het budget voor dergelijke trainingen. Tot slot draagt Nederland bij aan capaciteitsopbouw,

onder meer in Malta. In dit land wordt in GDISC-verband een project uitgevoerd dat ziet op het verlenen van praktische assistentie bij het verwerken van de asielaanvragen. Zo wordt Malta onder meer door Nederlandse experts geassisteerd bij het verlenen van medisch advies, leeftijdsbepaling, taalanalyse, terugkeer en documentenonderzoek.